

גבולות יותר צרים ? חמיחני. זכורני חוויכות עם
ארלוזורוב בו עירית ניר הראשונה - שהזכיר מאסליות על
חון הסתדרותי להחיישבות. אמרתי לו שעלי להזהיר אותו
מאסליה אחת - שיעלה בידו לעקור מלבנו "האסליות"
הפרובות שבהן אנו חיים.

איני חופס פחד זה מאכזבות - שמשה חפוס לו.
ואולי לא ירדתי לעומק הכוונה של האפצחה. - מאשמת
הקיצור הסלגרפי.

במברק זה מצביע משה על "נאום גולדמן משבח" -
אין לי מושג מהנאום, אבל למסרע אני נכון לקבל דעת משה
בגדון זה. היכן ובתי הושמע הנאום ?

- הודעתי ללסקי שנחקיימה הישיבה האחרונה ועליו
לנסות לראות את ידידו. הבטיח לעשות זאת.

11.6.1937

חיים ראה את ק. סיפר לו על הארוחה. הפרופ. אמר
ידעתי שאנו נמצאים בכיסך.

הדו"ח נגמר - מה אחד. ח. (למי דבריו) אמר לו :
אין אנו committed ולא חוכלו להגיד שאנו הסכמנו. ק. ענה
שהוא בטוח שאחם תלחמו על כל מילה - אולם לא גילה אף ספח
אחר. ק. אמר שהוא רואה הרבה אנשים ואחם הוא מדבר על
דברים אינם ברורים. יעץ את ח. לראות עידן וא.ו.
ח. עמד בזהותו בעיקר על חגב - ק. הקשיב ושתק.

אגב: ק. הבטחת שאין הממשלה משוחזת בחבור

חרפורט, אם כי הוא ניהש

חיים התקשר כבר עם א.ג. והוא נפגש אהו מחר.

הצעתו לחיים שנמלגדף לווייז שפליכס יבוא מיד

הנת. א. קיבל בחחילת הצעה זו באי-רצון. אך נמלך -

וחסכים. שלגרפתו לווייז.

- אליהו בא תבוקר מפריס. ידיעותיו על מצב העבודה

וחמשך בארץ מראיגות ביותר.

ג'מיל מרדס הדמין אחמול את א.א. לארוחה. סיפר לו

שדיבר עם עוני והמופתו על הצורך להשלים עם היהודים - כי

יש לעכבים הרבה שונאים. שניהם ענו בסלילה. מ.ג. הוסיף

שאין זו עדיין המילת האחרונה. כמובן שער חופעת חרפורט

אין לעשות כלום, אולם הוא יחדש את התערבותו לאחר כך.

סיפר שעבדאלה קיבל הבטחת בלונדון שאם יוהלש על חלוקה -

יקבל הוא את החלק הערבי. לדעת ג.מ. הגדל אז המלחמה בין

המופתו והאמיר מהמלחמה שבין המופתו והיהודים. שאל על ו-ן

וחביע רצון להיפגש אהו. חילל את בלום.

- שיחה ארוכה עם ברל ואליהו על המצב ועל הפעולה

הנדרשת. לדעת שלושתנו על ההנהלה לבצע מיד את כבוס הקרקעות

בביה-שאן ועליה להעיד לקחת מלווה מיוחד לשם כך מהאפ"ק

בסכום של חמשים אלף לא"י. ברל מתח בקורת על פעולת ההנהלה -

אולם כשניחחתי הדברים לא מצאתי שום ניגודים בין עמדותי

ועמדתו. גם ברל כסוני אינו שולל להלכה את החלוקה ורואה

סכנה בכל הסכמה למפרע. כמוני כמוהו סבור שעלינו לעמוד על קיום המנדט - כי זוהי העמדה הפוליטית היחידה שיש בידינו ממש. כמוני כמוהו רואה את הסכנות הכרוכות בחלוקה. כמוני כמוהו חרד לסקטיקה המושעת והמסוכנת של ח. וכמוני וכמוהו יודע שלגבי האנגלים ח. הוא התנועה הציונית ואין להחליפו בשום איש אחר.

- היפגשתי את אליהו עם הנרי - וזה הבטיח כל העזרה חכמית הדרושה מיד.

- לפנות ערב שיחה ארוכה עם בפי בביתח. אחרי חתה מיסטר דוגדייל הסתלק ונשארו לבדנו.

לאחר שסיפורתי לה על השיחה עם ק. הבוקר הבעתי חרדתי הרבה שנתגברה ביחוד לאחר "הארוחה". ברבע זה יש שני אנשים שעמדתם קובעת. זהו חיים וב. אין אנו מדינת ואין לנו אמצעי פעולה ממלכתיים, ואנו פועלים במכשירים זרים, פטיחולוביים - ולגבי דעת הקהל האנגלית ח. הוא העם היהודי והיא ב. הנביאה של ח. משום כך חרדתי לשמוע מפי שהממשלה האנגלית יכולה להכריז אותנו לקבל כל מדינה אשר תחליט עליה. אין לי אשליות. ידעתי המרחק העצום שיש בין יכולתנו אנו ויכולתה של האימפריה האדירה הזאת - אבל עדיין לא אבדה אמונתי ברבש היושר של העם האנגלי ובלחץ הפוליטי שאנו יכולים לגייס באוץ. ואיני מניח שדעת הקהל "חבלע" כל החלטת של הממשלה.

ב. כלום אינך מושב שהממשלה יכולה לפנות את

משטח שימסר ליחודים - והיהודים יהיו מוכרחים אז לסדר
ממשלה שלהם ?

א. איני סבור שזה כל-כך פשוט. אנגליה יכולה

אולי לפנות כל הארץ - אבל איני מניח על הדעת שתפנה את
חיפה וירושלים.

ב. בוודאי לא.

א. כמובן, ומפני זה איני מאמין באשרות של פנוי

משטחנו. אנגליה יכולה להישאר בחיפה וכירושלים על יסוד
המנדט - אבל היא לא יכולה לזרוק את המנדט בשביל חלק של
הארץ ולהחזיק בו בשביל חלק שני. באופן פיסתי היא יכולה
לעשות הכל - אבל יש חוק בינלאומי, שגם אם הממשלה אינה
מאמינה בו בלבה - אין היא יכולה לזלזל בו בגלוי ובנסות,
ואין היא יכולה לקחת לעצמה ירושלים וחיפה רק מפני שהכוח
בירה. ואין זה ענין פשוט כל-כך "לפנות" חלק של הארץ.

ב. אני חרד לשגיאות שלנו. ב"ארוחת" היה למעשה

כל הכוח שיש לנו בהאזן אוף קומניס. ראשי שלוש המפלגות
הביעו אמונתם במפעלנו ובאפשרות של המטכת המנדט. הזדמנות
גדולה זו יצאה לאיבוד. לא בארוחת ולא למחרתה נעשה מע
שצריך היה לעשות.

ב. מה אפשר היה לעשות ?

א. את יודעת יחסי ל"חוכניה" אם חלוקה חבטיה לנו

טובניות בשטח כסמיק - הגליל, העמק, החוף, אחיזה בירושלים.

והננו יוצא מהמדינה הערבית על-מנת שנוכל לחתוישב
בתוכו ולפתחו - אני מעדיף חלוקה זו על סטטוס-קוו.
אבל הברירה אינה בידינו. לא אני ולא את ולא חיים
נקבע את הנאי החלוקה. ולפי שעה יש לנו המנדט - כרף
המנדט מחייב את אנגליה. ואם מנהיגי שלוש המפלגות
הביעו יחס חיובי גם למפעלנו וגם לקיום המנדט היה
חיים צריך להביר להם שיעמדו על דיבורם, ומה שהשמיעו
בחדרו של סינקלר ישכיעו באוזני הממשלה - זאת יכולה
להיות עובדה מכרעת. האנשים האלה הם הפרלמנט האנגלי,
והממשלה אינה יכולה בנקל לזלזל בדעתם. ואם הממשלה
היתה אומרת שמסעמים מכריחים אין היא יכולה להמשיך
המנדט אלא לעשות חלוקה, היו אומרים לה שהפרלמנט לא
ישלים עם "בריתה" (desertive) מהמנדט אלא כהנאי שהממשלה
תשיג למפרע הסכם היהודים לסירור חדש ואז גם מבחינות
החלוקה היה מצבנו יותר איתן.

ב. - דבר זה היה יכול להעמיד בסכנה את

"התוכנית".

א. - זהו מקור החרדה שלי - שמצד בתוכנית.

לחץ כזה על הממשלה עלול רק להשביח הסנסים של "התוכנית".
אם את נוקטת בעמדה שעלינו להסתלק למפרע מהמנדט ולשחק
את כל אלה פירידינו הרוצים בקיום המנדט - את משאירה
אותנו חסרי-ישע בהחלט, והממשלה תעשה לנו חלוקה ששום איש
האהנו לא יוכל לקבלה. במצב זה לא נוכל להילחם גם אם
יחנו לנו רק הפנסיון של קטת דן.

20.54

- 22 -

ב. - אם אנו מקבלים עכשיו מדינת -נוכל את"כ להתיישב בכל חלקי הארץ. המדינה תתן לנו כוח לבוא לידי הסכם עם הערבים.

א. - איני יכול להיות שוחף לאופטימיות כזו. כל חלוקה, אפילו כזו שאני אחשוב לאסון לעצמנו, תקומם את הערבים, בכל-אופן אותם הערבים החושבים שא"י, וא"י כולה, היא ארץ ערבית. נניח שהממשלה תדאג מרד זה. המניחה את שאחרי אופרציה כזו יבואו הערבים אלינו ויאמרו: בבקשה, בואו והתיישבו בתוכנו? ראית מה שקרה אחרי הפרדת עבר-היורדן. כל נסיונותינו במשך חמש-עשרה השנים עלו בחורו - גם כשהאמיר הסכים בהודמנויות שונות שנתיישב בארצו.

ב. - אם התוכנית של הממשלה תהיה בלתי אפשרית נדחה אותה.

א. - אחרי התנהגותנו במשך החודשים האחרונים, וביחוד אחרי "הארוחה" הזאת אין זה כל-כך פשוט. כל איש יודע שח. מחייב החלוקה. דברי ידידינו בהודמנות זו - were dismissed and ignored ביניהם נוצרה בודאי הרגשה שתעיקר בשבילנו היא "מדינה" - וקולט אמר לנו בפירוש (בבנישה "בבית" לפני יומים) שהדבר החשוב בשביל העם היהודי הוא סטטוס אינטרנציונלי ונציגות בג'נף ולא העלאת שלושת מיליונים יהודים מפולין. ומה יהיה אחרי הדחיה?

ב. - אחת יודע את ח. הוא יכול להגיד רק אשר בלבנו. הוא מה שהוא, ואינו נוחן לשינויים. הוא איש של השראה. הוא רואה מחר את א.ג. מה יגיד לו?

ב. - לרעתי אין אנו יכולים לעשות כלום

עד פרסום הדו"ח. אין לנו אלא "לחכות ולראות".

כשהתוכנית תתפרסם נפעול. יתית וויכוח בפרלמנט.

א. - חוששני שזה יהיה מאוחר, אם ההחלטה

תהיה חלוקה ויתפרסם מה שהועדה והממשלה חציע לערבים -

לא קל יהיה לשנות, ושום וויכוח בפרלמנט לא יועיל, אם

כי ק. חושב שאנו מחזיקים את כולם בכיסנו.

ב. - נכון, "הגויים" מאמינים ביכולת חיוצאת

מן-הכלל שלנו.

א. - ואמנה זו היא אפחלא טובה להשליך לנו

פירור - כי גם בפירור זה נעשה בדולות. אבל לא נוכל

להושיב את יהודי גרמניה ומולין ב"פברדי שחקים" שנבנת

בחל-אביב. "תוכנית" מקוצצת לא רק תהרוס הישוב ועתידנו

בארץ - זוהי תהיה קטסטרופה איומה בשביל יהודי הגולה

בארצותיהם. קיצוץ אפשרויות העליה תעורר נחשול איום של

אנטישמיות ורדיפות מוגברות בכל ארצות מזרח אירופה.

ב. - מה לעשות ?

א. - לגייס מיד כל ידידינו ולהזהיר את הממשלה.

ב. - אתה רוצה שצ'רצ'ל ילך לממשלה ?

א. - כן, ולא רק צ'. כל אלה שהיו בארוחת, אם

דבריהם לא היו דברים ריקים.

ב. - צ' לא ירצה להזדהות עם האוטוויציה.

א. - צ' אינו בכיס ואינני יודע מה שיעשה. אינני

נלל בטוח בכוחו. הוא היה בעצמו מיניסטר המושבות. אבל

עלינו לנסות. כשאטלי וסינקלר יכלו יחד עם אמרי ווינסטון לצ'מברלין אינם הולכים בתורת אופוזיציה - אלא כבאי-כוח "הבית". כשאטלי מדבר בפולמנס נגד הממשלה - הוא ראש האופוזיציה - אבל כשהוא הולך יחד עם חברים ממפלגת הממשלה אין זו משלחת אופוזיציונית, אלא משלחת של הבית.

ב. - אמרי לא ילך אחס - כי א. הוא בעד התוכנית.
א. - איני עומד דווקא על משלחת זו. אולי כבר אחרנו. היינו צריכים למעול מיד, למחרת תארוחת. אבל אנו נכנסים עכשיו בסטריה חדשה - הענין הועבר מהועדה לממשלה, ועלינו לעשות הכל למען יבינו מהו מרכז הכובד.

ב. - אתה מחכוון לנגב ?

א. - אני מחכוון לצורך של עליה גדולה. שאלת

הנגב תופיע רק שסבובא לדיון על חלוקה.

ב. - עד יום ב' לא אראה את ה. הידוע לך מה עשת

הנרי ?

א. - הנרי טרם הצליח לראות איש. בדעחו להיפגש

עם הליפכט, בלישה ווינסטורס. אבל הוא סבור שזה ידרוש

שבוע ימים או יותר.

ב. - צריכים לראות את עידן. הוא שונא שלנו.

א. - אני חושש שיש לראות גם הידידים שלנו. אין

כולם מבינים עדיין מה זאת ציונות ומתו העיקר בשבילנו.

ב. - בכל מצב קשה אני שואלת עצמי מה היה

אומר במקרה זה A.J.B. ונדמה לי, שהוא היה אומר
עכשיו ליהודים: היו אמיצים. קבלו הריסק. תראו מה
אחץ יכולים לעשות במדינת שלכם - השאר יבוא.

א. - אני בעד ריסק. ויש ריסק בחלוקה השובה
ביותר. אין אנו צריכים לברוח מקשיים. וצפויים לנו
קשיים לא רק עם הערבים.

ב. - אה, אני מכינה. כשחקום מדינה עברית נעמוד
בפני קשיים פנימיים איומים.

א. - עלינו להיות מוכנים לעמוד בפני קשיים.
אם העם היהודי יכשל בפנים - לא נתאונן. האשמה תהיה בנו.
ואיני רואה ברגע זה לקשיים הפנימיים. השאלה היא: מה
הן האפשרויות שהנחת לנו הממשלה האנגלית?

ב. - לא נוכל לדעת זאת אלא לאחר הפרסום.

א. - אבל ימים אלה קובעים. יש אולי עוד רק
שבועיים לפעולה. משה מטלגרף שהממשלה בירושלים סבורה
שהפרוש יופיע בסוף החודש. ועלינו לפעול עכשיו.

ב. - איני יודעת מה אפשר לעשות. נראה מה יהיה
מחר. מה יגיד א.ג. אני רואה כוכד האחריות הרובצת ברגע
זה על 3-4 אנשים. נהייעץ בשבוע הבא.

א. - היחה כבר תקומה בהיסטוריה שלנו שגורלנו

היה בירי שני אנשים : איש ואשה. שם האיש היה ברק
בן-אבינועם, ושם האשה דבורה. את עכשיו הדבורה של
ה.

ב. - זהו אחריות איומה.

נפרדנו.

12.6.1937

(87.2 יס)

נחבלה הבוקר חשבה מווייז : לרגל עבודתו
באונגוורסיטה אין מ. יכול לנסוע. סבורים גם שהישארו
כאן נחוצה למען הפעיל עזרה אמריקנית. הדרישה מעוררת
דאגה. מה פשר הדבר.

עניתי סלומה'ית :

- Body now completed report unanimously; contents unknown, but stage now reached for final decision by authorities. Coming weeks fateful. Understood previous by Felix might manage leave 15th June, consider his presence here present stage greater importance than State as no American action possible prior publication. "